

ת"פ 57747/04/19 - מדינת ישראל נגד יוסף טורגמן, החאן בניה בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 57747-04-19 מדינת ישראל נ' טורגמן ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ
בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד עמנואל אלקובי

המאשימה

נגד

1. יוסף טורגמן

2. החאן בניה בע"מ ע"י עו"ד יעקב פרץ

הנאשמים

גזר דין

רקע

נאשמת מס' 2 (להלן: החברה) היא חברה העוסקת בתחום הבניה ונאשם מס' 1 (להלן: **הנאשם**) היה מנהלה בתקופות הרלוונטיות.

בשנים 2016-2017 הגישה החברה באמצעות הנאשם דו"חות מס ערך מוסף, מהם ניכתה שלא כדין מס תשומות של 650,000 ש"ח, מבלי שהיו בידי הנאשמים חשבוניות מס כדין לשם הניכוי.

בשנת 2017 מחזור ההכנסות של החברה היה מעל 3.3 מיליון ש"ח והנאשמים היו חייבים להגיש על כך דו"ח שנתי למס הכנסה. חרף זאת, הדו"ח לא הוגש במועד.

בשל כך, הורשעו הנאשמים, על פי הודאתו של נאשם מס' 1, בעבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין בנסיבות מחמירות ובאי הגשת דו"ח במועד.

הודאת הנאשמים באה במסגרתו של הסדר טיעון שהוצג ביום 12.4.21, על פיו הוסכם בין הצדדים, כי ככל שסירו הנאשמים את מחדלי כתב האישום, יעתרו הצדדים במשותף להשית על הנאשם שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס, ועל החברה התחייבות להמנע מעבירה. עוד הוסכם במסגרת ההסדר כי הטיעונים לעונש ידחו בארבעה חודשים לצורך הסרת המחדל, וככל שהמחדלים לא יוסרו עד למועד הטיעונים לעונש, הצדדים יטענו באופן חופשי.

למרות שבהסדר הטיעון שהוצג ניתנה לנאשמים ארכה של ארבעה חודשים להסרת המחדלים, המאשימה הסכימה לארכות חוזרות ונשנות, שהתארכו לכדי למעלה משנה וחצי, עד שבסופו של דבר הוסרו מלוא המחדלים.

כפי שאפרט בהמשך דברי, חרף העובדה שבסופו של יום הסירו הנאשמים את מחדלי כתב האישום, לא ניתן להשית על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות כפי שהוסכם במסגרת ההסדר, שכן הנאשם סיכל זאת בכך שבאופן עקבי לא התייצב לראיונות שנקבעו לו בפני הממונה על עבודות השירות. משכך, אגזור על הנאשם מאסר ממש לתקופה דומה.

עמדות הצדדים

כפי שאפרט, עמדות הצדדים השתנו לאורך הזמן:

בדיון ביום 6.9.22, בטרם הסירו הנאשמים את מחדלי כתב האישום, עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם ביחס לעבירות ניכוי התשומות, הנע בין תשעה חודשי מאסר ל- 24 חודשים ומתחם עונש נפרד על אי הגשת הדו"ח במועד הנע בין מאסר מותנה לשמונה חודשי מאסר, ולהשית על הנאשם 15 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס בגובה 40,000 ש"ח.

לאחר שהוסר המחדל, ביקשו שני הצדדים להשית על הנאשם שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות. בדיון ביום 26.1.23, ולאחר שהנאשם נמנע מלהתייצב לפני הממונה על עבודות השירות ביקשה המאשימה להשית עליו תשעה חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

בדיון ביום 6.9.22 ביקש ב"כ הנאשמים לקבוע מתחם עונש הולם שבין מאסר מותנה ל- 15 חודשי מאסר. במסגרת טיעוניו הפנה לכך שהנאשם אדם יצרני ונורמטיבי, שאין לחובתו הרשעות קודמות, שירת בצבא ועובד כמנכ"ל של חברה ציבורית, ועצם ההרשעה יפגע בו. עוד טען, כי אם יישא הנאשם בעבודות שירות לא יוכל להמשיך בתפקידו כמנכ"ל חברה, ועל כן ביקש להסתפק בהטלת קנס כספי.

בדיון ביום 6.9.22 הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה, ואביא את דבריו במלואם:

אני מביע צער על מה שקרה בדוחות הכספיים של החברה. כלקח היום בכל החברות בנוסף לרואה החשבון החיצוני יש רואה חשבון מתוך בית. אני מנכ"ל של חברה שמתעסקת בבניה ופרוייקטים, חברה שיוזמת כיום כ-1,500 יח"ד. אני לא יודע איך אפשר לשלב בזה את עבודות השירות ולכן ביקשתי מעורך דיני להמיר בקנס גם אם הוא משמעותי. כמובן שאם קנס אז שהוא ייתרם לאותם מטרות של עזרה לקהילה. הייתי אצל הממונה לעבודות שירות, מדובר על עבודה של שמונה שעות ביום בשעות היום, זה לא משהו סביר בכלל, זה משהו שדורש לעצור את החיים (ההדגשה שלי, י.מ.).

בדיון ביום 26.1.23 ביקש ב"כ הנאשם לאפשר לו הזדמנות נוספת להתייצב לפני הממונה על עבודות השירות, וטען כי מלבד הפעם אחרונה בה לא התייצב הנאשם לפני הממונה, בכל יתר הפעמים הדבר נבע מתקלות שבאשמת הממונה ובכך שלא קיבל זימונים.

הנאשם אמר באותו דיון, כי הוא "מקווה" לקבל את האישורים הרפואיים הנדרשים תוך שבועיים.

בהשלמת טיעון כתובה שהוגשה ביום 6.2.23, שב ב"כ הנאשמים וחזר על טענתו, כי הממונה על עבודות השירות שלח את ההזמנות לכתובת דואר אלקטרוני "ישנה מאוד של ב"כ הנאשם, אשר אינה משמשת עוד את משרד מזה מס' שנים ולכן זימונים אלה לא הגיעו ליעדם" וביקש שלא לזקוף לחובת הנאשם את טעותו של הממונה על עבודות השירות. כמו כן ב"כ הנאשם שב והפנה לכך שהנאשם הסיר את מחדלי כתב האישום וטען כי השתתף מאסר ממש מהווה חריגה מהסדר הטיעון, וככל שכך יעשה, ביקש לאפשר לנאשמים "לנהל את הגנתם כדבעי, על כל המשמעויות המשפטיות מכך".

מתחם העונש הולם

למרות שהצדדים הגיעו להסדר טיעון הכולל עונש עיקרי של שמונה חודשי עבודות שירות, אשר במצב דברים רגיל הייתי מקבלו (וכפי שאפרט בהמשך - למעשה אכן אינני חורג ממנו), אתייחס למתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשעו הנאשמים:

הנאשמים ניכו תשומות מס ערך מוסף שלא כדין בסכום כולל של 650,000 ש"ח מבלי שהיו בידם חשבוניות כדין, ולא הגישו דו"ח מס הכנסה במועד, כאשר מחזור ההכנסות של החברה היה מעל 3.3 מיליון ש"ח.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשמים, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הציבורית. מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע אחרים מבצוע עבירות דומות.

ניכוי תשומות ללא חשבונית, משמעו כי הנאשמים הותירו תחת ידיהם מס ערך מוסף אותו גבו הנאשמים מלקוחות החברה, ולא העבירו אותו לקופת המדינה, תוך הגשת דוחות לא נכונים, כאילו המס נוכה כדין. גם אם המעשה חמור פחות מאשר ניכוי תשומות באמצעות חשבוניות כוזבות, אין להקל בו ראש.

חובתו הראשונה של כל עוסק, היא להגיש דוחות אמת במועד. אי הגשת דוחות מונעת גביית מס, והמנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון ונשיאה משותפת בנטל, ומכלל בחינה מהווה שליחת יד לקופת הציבור.

לא מיותר להזכיר, כי מחזור הכנסות המצטבר של שלושת החברות לאורך התקופה היה מעל שבעה וחצי מיליון ש"ח - והתקשיתי לקבל שמתוך סכום זה לא נמצאו לנאשם המשאבים הדרושים לשלם לרואה חשבון ולהגיש דוחות במועד.

עבירה של אי הגשת דוח במועד אמנם נופלת בחומרתה מעבירת המס המטריאליות, באשר אין בה יסוד של מרמה, אלא רק של המנעות מביצוע חובה. עם זאת, אין להקל בה ראש ואין לראותה בסלחנות. הבסיס לגביית מס אמת הוא הגשת דוחות נכונים במועד והמנעות מהגשת דוח חותרת תחת בסיס זה.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכלל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עברייני המס ככל עברייני אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עברייני המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עברייני רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי

והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשביה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעייהן. הפסיקה שמהדגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבותיו האישיות של העברייין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרוור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיפם על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

בקביעת מתחם העונש ההולם, אביא בחשבון את סכום המס המשמעותי שנוכה שלא כדין (650,000 ש"ח) ואת המחזור ההכנסות הגבוה של החברה עליו לא דיווחו הנאשמים (מעל 3.3 מיליון ש"ח). מנגד אביא בחשבון כי המעשים בוצעו ללא תחכום יוצא דופן וללא שימוש במסמכים מזוייפים. כמו כן אביא בחשבון את הסדר הטיעון שבין הצדדים, בו נקבע רף עונשי תחתון מוסכם, הכפוף להסרת המחדלים.

לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את המעשים בהם הורשעו הנאשמים הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין שמונה חודשים ועד שנתיים. על דרך הכלל, הרף הנמוך של המתחם אמור להתחיל במאסר ממש, מאחורי סורג ובריה, אך לאור ההסדר שבין הצדדים, ככל שהיה הנאשם מתאים לשאת במאסר בעבודות שירות, ניתן היה להטיל עליו עונש זה, לו היה מתאים לכך.

נתונים שאינם קשורים לעבירות

הנאשם יליד 1965, אין לחובתו הרשעות קודמות. לאחר עיכובים רבים הסיר את מחדלי כתב האישום.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו. כמו כן אביא לזכותו את הסרת המחדלים, שהיא נתון בעל משקל רב בעבירות מסים. פסיקה עקבית קובעת, כי חרטתו של עבריין מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חובותיו והטבת הנזק שנגרם לקופה הציבורית - ובנטל זה עמדו הנאשמים.

כאמור למעלה, בשים לב למכלול הנתונים ובעיקר לאור הסרת המחדלים, ולאור פסיקה עקבית בדבר כיבוד הסדרי טיעון, במצב דברים רגיל הייתי מאשר את הסדר הטיעון שבין הצדדים, וגוזר על הנאשם עונש של שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות, גם אם על דרך הכלל דינו של מי שעובר עבירות מסים בהיקף משמעותי הוא למאסר ממש. עם זאת, כפי שאפרט, הנאשם סיכל במו ידיו את האפשרות להטיל עליו עונש מאסר בעבודות שירות, ולא הותיר בידי בית המשפט כל אפשרות אלא להשית עליו מאסר ממש, לתקופה של שמונה חודשים, כפי שהוסכם בין הצדדים.

התנהלות הנאשם מול הממונה על עבודות השירות

עם הצגת ההסדר הנאשם הופנה לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות והטיעונים לעונש נדחו ליום 4.10.21 לשמיעת טיעונים לעונש ומתן גזר דין. ומאותו הרגע החלה מסכת דחיות שלא רבות נתקלים בדומות לה, אשר תוצאתה היא, כי חרף הסרת המחדלים לא ניתן להשית על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות:

ביום 29.8.21 הודיע הממונה על עבודות השירות (להלן: **הממונה**) כי הנאשם זומן לראיון, אך לא התייצב. ב"כ הנאשמים הסביר זאת ב"**טעות משרדית מצערת**" (תגובה מיום 5.9.21) וביקש הזדמנות נוספת - והנאשם הופנה שנית לממונה.

ביום 13.10.21 הודיע הממונה על עבודות השירות, כי הנאשם התייצב לראיון, אך לא הביא עימו מסמכים רפואיים נדרשים.

ביום 13.11.21 התקבלה חוות דעת הממונה, כי הנאשם נמצא כשיר לשאת בעבודות שירות, ומאז "נתקע" ההליך בשל שורת בקשות דחיה שהגישו הנאשמים, חלקן בשל אילוצים רפואיים ואישיים של ב"כ הנאשמים, חלקן בשל סיבות

אחרות, כפי שפורט בהחלטה בדיון שהתקיים ביום 6.9.22. באותו החלטה נקבע, כי מכיוון שהמחדלים טרם הוסרו למרות שחלפו כשנה וחצי מאז הוצג ההסדר, הצדדים יטענו לעונש. לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש הצהיר ב"כ הנאשמים כי הנאשמים יסירו את המחדל תוך ימים ספורים, ועל כן שימוע גזר הדין נדחה ליום 22.9.22.

ביום 15.9.22 הודיעו הצדדים כי הנאשמים הסירו את המחדלים, ולאור ההסדר הם יעותרו במשותף להטיל על הנאשם עונש עיקרי מאסר בעבודות שירות, והנאשם הופנה לממונה על עבודות השירות, לשם עדכון חוות דעתו (מכיוון שחלפו למעלה מששה חודשים מאז ניתנה חוות הדעת).

ביום 29.9.22 הודיע הממונה, כי הנאשם לא התייצב לראיון. ב"כ הנאשם טען בתגובה, כי לא קיבל זימון (תגובה מיום 4.10.22), והנאשם הופנה פעם נוספת לממונה.

ביום 3.11.22 הודיע הממונה, כי הנאשם לא התייצב פעם נוספת לראיון. ב"כ הנאשם הסביר זאת, בכך שהנאשם קיבל מהממונה התראה בת מספר ימים בלבד להתייצב לפני הממונה, ועל כן לא התייצב (תגובה מיום 11.11.22). בהחלטה מיום 13.11.22 הובהר לנאשם, כי לא ניתן לקבל את הסברו, ולפנים משורת הדין ניתנה לו הזדמנות נוספת להתייצב לפני הממונה, תוך שהובהר כי הזדמנות נוספת לא תנתן.

חרף כל אלה, ביום 24.11.22 הודיע הממונה על עבודות השירות, כי הנאשם לא התייצב גם לראיון הנוסף אשר נקבע לו ואליו זומן באמצעות בא כוחו.

בדיון ביום 12.12.22 (אליו לא התייצב הנאשם) טען ב"כ הנאשמים כי לא קיבל כל הזמנה מהממונה על עבודות השירות וכי ניסה לפנות לממונה טלפונית על מנת לברר מה מועד הראיון שנקבע, אך לא הצליח בכך. באותו דיון הסכימה המאשימה כי תנתן לנאשם הזדמנות נוספת להתייצב לפני הממונה.

לאור עמדת המאשימה, ולא בלי לבטים, ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת להתייצב לפני הממונה, תוך שנקבע כי **"מובהר לב"כ הנאשם כי ככל שלא יתייצב הנאשם פעם נוספת אתקשה מאוד לקבל הסברים לכך, וכי עליו לפנות באופן יזום לממונה על מנת לוודא את מועד הראיון."**

ביום 21.12.22 הודיע הממונה, כי שוב זומן הנאשם ולא התייצב לראיון. ביום 3.1.23 הודיע ב"כ הנאשם כי הממונה שלח את הזימונים לכתובת מייל לא נכונה, וביום 6.1.23 העביר פרטי התקשרות חדשים. ביום 8.1.23 הודיעה המאשימה כי היא מסכימה לתת לנאשם הזדמנות נוספת להתייצב לפני הממונה על עבודות השירות.

ביום 8.1.23 החלטתי כי חרף ריבוי התקלות, ולמרות שהיה על הנאשם וסניגורו לברר בעצמם את מועד הראיון שנקבע לנאשם, לאור עמדתה של המאשימה, תנתן לנאשם הזדמנות נוספת להתייצב לפני הממונה. עוד נקבע, כי **"הנאשם וב"כ יפנו מיוזמתם לממונה על עבודות השירות ויוודאו מועד הראיון."**

ביום 9.1.23 התקבלה הודעת הממונה על עבודות השירות, כי נקבע לנאשם מועד ראיון חדש, וביום 17.1.23 התקבלה הודעה נוספת מהממונה, כי למרות שהנאשם זומן לראיון ביום 16.1.23 באמצעות מייל ושיחה לעורך דינו, הוא לא התייצב פעם נוספת.

בדיון ביום 26.1.23 הודיעה המאשימה כי לאור התנהלות הנאשם, אשר לא השכיל לנצל את הארכות וההזדמנויות שניתנו לו, המאשימה עותרת להשית עליו תשעה חודשי מאסר בפועל תחת שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות.

ב"כ הנאשם הסביר בדיון, כי הנאשם לא התייצב בפני הממונה למרות שידע על מועד הראיון, שכן הוא "ניגש לרופא לבצע בדיקות רפואיות כדי להגיע עם מלוא הטפסים לממונה, בזימון בשיחת הטלפון שקיבל הנאשם מהממונה, הובהר לו שללא הטופס החתום על ידי רופא המשפחה שלו אין לו סיבה להגיע בפני הממונה." ועל כן בחר פעם נוספת שלא להתייצב לראיון שנקבע לו.

לסיכום האמור מעלה, הנאשם לא התייצב שבע פעמים (!!!) לראיונות אשר נקבעו לו לפני הממונה, ופעם אחת התייצב, אך ללא חומר אותו נדרש להביא. פעם אחר פעם לא השכיל הנאשם לנצל הזדמנויות שניתנו לו ואת אורך הרוח שהפגינה כלפיו המאשימה, למרות שבית המשפט הבהיר מספר פעמים את המשמעות ואת ההשלכות העלולות לנבוע מהתנהלות הנאשם. משכך, אין מנוס מהמסקנה כי אין בכוונתו של הנאשם לשאת במאסר בעבודות שירות וכי אינו מתאים לשאת בעונש זה.

אני ער לטענות ב"כ הנאשם, כי הממונה שלח את ההזמנות לכתובת דואר אלקטרוני לא עדכנית או למספרי פקס שגויים - והתקשיתי לקבלן. גם אם ניתן היה לקבל הסבר זה פעם אחת או פעמיים, ובגישה סלחנית אולי גם פעם שלישית, הרי שב"כ הנאשם עצמו אישר, כי הנאשם ידע לפחות על חלק מהמועדים אליהם הוזמן, אך בחר שלא להתייצב אליהם, פעם אחת משום שההתראה היתה קצרה מדי לטעמו, ופעם אחת משום שסבר שאין טעם להתייצב ללא מסמכים רפואיים שלא היו בידו (והשאלה מדוע לא דאג להצטייד מראש במסמך הדרוש נותרה ללא מענה). מעבר לכך, הטענה כי כתובת הדואר האלקטרוני אליה שלח הממונה על עבודות השירות את ההזמנות אינה משמשת את ב"כ הנאשם מספר שנים לא נתמכה בכל ראייה, מה גם שלא ברור כיצד מלכתחילה הגיעה לידי הממונה כתובת דוא"ל לא עדכנית.

אך העיקר הוא, כי מקום בו בית המשפט מבהיר לנאשם, פעם אחר פעם, את חובתו להתייצב לפני הממונה, והנאשם מוזהר כי לא תנתן לו הזדמנות נוספת, ניתן לצפות כי הנאשם ובא כוחו יפעלו בשקידה על מנת לברר את מועדי הראיונות הנקבעים וכי הנאשם יתייצב כפי שזומן, תחת להציע הסברים ותירוצים מדוע לא עשה כן - ואפנה פעם נוספת להחלטה מיום 8.1.23, ולהערות שנכללו בה. אדגיש בהקשר זה, כי אין זה המקרה הראשון בו בית המשפט מפנה נאשמים לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות, וטענות ב"כ הנאשם אינן מתיישבות עם אופן עבודת הממונה על עבודות השירות, כפי שבית המשפט מכירה.

התנהלות הנאשם מלמדת מעבר לספק, כי אינו מתאים לשאת בעונש של מאסר בעבודות שירות, שהרי נשיאה במאסר בדרך זו מחייבת שיתוף פעולה מצידו של נאשם - ומי שאינו מתייצב באופן שיטתי לראיונות, פעם אחר פעם, מעיד על עצמו כי לא ניתן לתת בו את האמון הנדרש לנשיאה בעונש בדרך זו - והדברים מתיישבים עם דברי הנאשם עצמו בדיון מיום 6.9.22, כי "הייתי אצל הממונה לעבודות שירות, מדובר על עבודה של שמונה שעות ביום בשעות היום, זה לא משהו סביר בכלל, זה משהו שדורש לעצור את החיים". נראה, כי הנאשם אינו מעוניין לשאת במאסר בעבודות שירות, וכי הוא סבור שהתנהלותו ואי התייצבותו לראיונות שנקבעו לו, תפתור אותו מכך.

אדגיש בהקשר זה, כי נשיאה במאסר בעבודות שירות היא פריבילגיה שניתנת לנאשם, ולא זכות קנויה, ודינו של מי שאינו מתאים לשאת במאסר בעבודות שירות הוא מאסר ממש. ר' למשל רע"פ 810/23 פלוני (31.1.23), אשר ניתן אך לאחרונה:

הלכה היא, כי אין זכות קנויה לריצוי עונש מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות חלף ריצויו מאחורי סורג וברית. מדובר בפריבילגיה המותנית, בין היתר, בהתאמת העברייני לעבודות שירות

ובמציאת מקום השמה (רע"פ 6870/21 דהן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (19.10.2021)); רע"פ 551/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (30.1.2023); רע"פ 5128/21 סלאמה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (15.8.2021)).

ור' גם רע"ב 7905/22, מולאזם.

עוד אוסיף, כי תנאי מכללא בהסדר טיעון הכולל ענישה מוסכמת של עבודות שירות הוא, כי הנאשם ימצא מתאים לשאת בעונש זה, ובכלל זה יטרח להתייצב לראיונות התאמה הנקבעים לו. ככל שהנאשם אינו עושה כן, אין הוא יכול לצפות שיגזר עליו העונש עליו הוסכם.

סיכום

לאור האמור מעלה, אכבד את הסדר הטיעון שבין הצדדים ואשית על הנאשם עונש עיקרי של שמונה חודשי מאסר בפועל, בו יישא במאסר ממש. לצד זאת אטיל על הנאשם עונשים נלווים של מאסר מותנה וקנס.

אעיר בהקשר זה, כי לו היה הנאשם נמצא לא כשיר לשאת במאסר בעבודות שירות בשל נסיבות אישיות אובייקטיביות שאינן בשליטתו (כגון מגבלה גופנית) או שלא היה נמצא לו מקום עבודה מתאים מטעם אחר, היה מקום לשקול לקצר במעט את משך המאסר בפועל. עם זאת, מקום בו הנאשם הוא שסיכל את האפשרות לשאת במאסר בעבודות שירות בהימנעותו השיטתית מלהתייצב לראיונות לפני הממונה, לא ראיתי הצדקה להקל עימו.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם מס' 1

- א. שמונה חודשי מאסר בפועל.
- ב. ארבעה חודשי מאסר, בו לא יישא, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע או עוון.
- ג. קנס בסך 40,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו.

נאשמת מס' 2

התחייבות בסך 20,000 ש"ח שלא לעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע או עוון. נאשם מס' 1 יתחייב בשם החברה.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר: פקס 08-9193314, דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון: 074-7831077 או 074-7831078.

ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב ביום 18.6.23 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שנקבעו למעלה. ניתן יהיה לשלם את הקנס תוך שלושה ימים מהיום לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- א. בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- ב. מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000
- ג. במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז אדר תשפ"ג, 09 מרץ 2023, בנוכחות הצדדים.